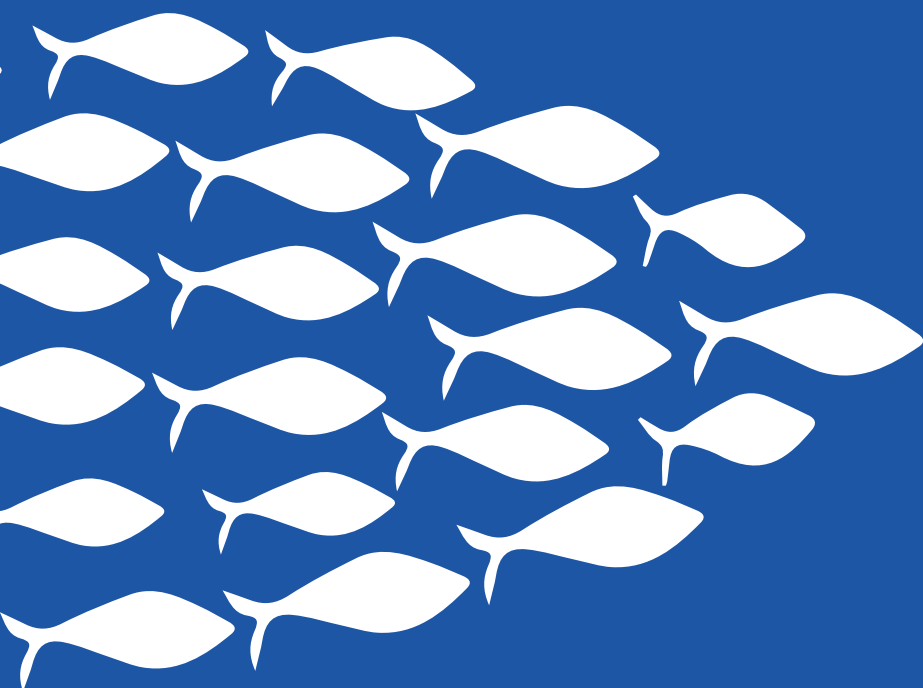

PROPOSTES PER A
LA **PRESIDÈNCIA**
ESPANYOLA
DE LA UNIÓ
EUROPEA

Maig 2023

50 PROPOSTES

PER UNA EUROPA
COMPETITIVA,
VERDA, JUSTA, AMB
TALENT I OCUPACIÓ,
INTEGRADA AL
MÓN I, SOBRETOT,
ADAPTADA A LES
PIMES.

SUMARI

PREÀMBUL	4
2. UNA EUROPA COMPETITIVA I RESILIENT	6
3. UNA EUROPA VERDA I RESPONSABLE	10
4. UNA EUROPA DEL TALENT I DE L'OCUPACIÓ	13
5. UNA EUROPA ADAPTADA A LES PIMES	16
6. UNA EUROPA INTEGRADA AL MÓN	22
7. UNA EUROPA JUSTA I COHESIONADA	26

PREÀMBUL

El proper 1 de juliol de 2023 començarà el torn d'Espanya dins de la presidència semestral rotatòria del Consell de la Unió Europea (UE). Es tracta d'un esdeveniment singular que es produeix només una vegada cada 13 anys i ofereix l'oportunitat de modelar les polítiques, mesures i instruments de la UE als interessos, prioritats i necessitats del nostre país.

La UE ha transcorregut per un lustre d'extrema complexitat, iniciat amb el referèndum pel Brexit al Regne Unit al juny de 2016. Aquest esdeveniment va situar la UE davant d'un repte sense precedents, que va culminar amb la sortida d'un dels seus membres per primer cop a la història. Alhora, el Brexit va minar la credibilitat i l'atractiu del projecte comunitari.

Després de dures negociacions, al novembre de 2019 es va signar l'Acord de Sortida del Regne Unit de la UE, però pocs mesos més tard va començar una nova crisi sense precedents: la pandèmia de la COVID-19.

Milers d'empreses, sobretot les més petites, van sucumbir a aquesta nova crisi, per les repetides i severes restriccions a la seva activitat, la històrica caiguda de la demanda, els estrictes tancaments fronterers i les interrupcions en les cadenes de subministrament.

No obstant això, la pandèmia també va contribuir a unir

voluntats de arreu del continent, en projectes com la compra conjunta de vacunes contra la COVID o el desplegament dels Fons Next Generation EU (NGEU), amb una emissió mancomunada de deute per primera vegada a la història de la UE.

A principis de 2022, amb el final de la pandèmia a prop, es va produir la invasió russa d'Ucraïna, amb conseqüències devastadores sobre l'economia europea, en forma de desorbitats costos energètics i de les matèries primeres, així com una inflació desbocada.

Les successives crisis dels darrers anys han reforçat el projecte europeu, però també han mostrat les seves limitacions i deficiències. La presidència espanyola del segon semestre del 2023 és una bona ocasió per abordar alguns dels reptes pendents.

En aquest sentit, l'Europa del futur ha de situar al centre de les seves polítiques les **micro, petites i mitjanes empreses (Pimes)**, que són més de 24 milions a tota la UE, i que donen feina a uns 150 milions de persones. **El 67% de l'ocupació i el 60% del PIB europeus depenen de les pimes.**

A diferència de les multinacionals, concentrades en unes poques urbs europees, les pimes són garantia d'equilibri territorial i cohesió social en el nostre continent. Per això,

la presidència espanyola ha de centrar-hi el seu focus d'atenció, de la mà de **PIMEC i SME United**.

PIMEC és actualment una de les patronals empresarials més grans i actives del sud d'Europa, amb 141.000 empreses associades. PIMEC és una **organització europeista, membre efectiu de SME United, de la qual ostenta una vicepresidència**.

Fundada l'any 1980, **SME United**, anteriorment UEAPME, actua com a agent econòmic i social a escala, representant les pimes europees i participant amb la seva opinió en les polítiques, plans i propostes legislatives de la UE.

Actualment, SME United compta amb 67 organitzacions associades d'uns 30 països europeus, inclosos alguns del "veïnatge" de la UE, com Turquia, Ucraïna o Sèrbia.

PIMEC disposa també d'una Delegació Permanent davant la UE a Brussel·les, des de la qual interactua amb SME United, altres patronals europees i directament amb les institucions comunitàries.

Les pàgines següents recullen una sèrie de mesures i polítiques per a la presidència espanyola de la UE, proposades des de PIMEC i en bona part inspirades en prioritats i posicionaments de la pròpia SME United.

Algunes propostes procedeixen també i donen seguiment a les ja plantejades per la patronal sueca de pimes Företagarna el novembre del 2022 per la presidència sueca de la UE del primer semestre del 2023.

Igualment, aquest document recull algunes aportacions de la Federació de Pimes de Balears, **PIMEB**, amb qui PIMEC comparteix l'afiliació a la SME United. Tant PIMEC com PIMEB són també socis fundadors de **CONPYMES**.

Conscients que la presidència tindrà lloc tot just un any abans del final de l'actual legislatura europea, el temps serà limitat per llançar noves iniciatives legislatives i polítiques ambicioses.

No obstant això, PIMEC considera que les pimes tenen un paper fonamental a Europa i mereixen situar-se al centre d'atenció de la presidència espanyola, encara que algunes de les propostes aquí incloses requereixin molt més que un sol semestre per desplegar-se i obtenir resultats.

Barcelona/Brussel·les, maig de 2023.

“L'Europa del futur ha de situar en el centre de les seves polítiques les micro, petites i mitjanes empreses (Pimes), que són més de 24 milions en tota la UE, i ocupen uns 150 milions de persones.”

2. UNA EUROPA COMPETITIVA I RESILIENT

La presidència sueca de la UE durant el primer semestre del 2023 ha centrat els seus esforços en la competitivitat i la resiliència europea, davant les disrupcions en les cadenes de subministrament derivades de la COVID-19 i en els mercats d'energia i matèries primeres, arran de la guerra a Ucraïna i l'escalada inflacionista.

La creixent preocupació per la pèrdua de competitivitat de l'economia europea, sobretot davant dels Estats Units i la Xina, ha quedat patent en la recent Comunicació COM (2023) 168 de la Comissió Europea².

Aquest document posa en relleu la distància en termes de productivitat entre aquestes tres àrees econòmiques

i la necessitat de reforçar la competitivitat europea amb mesures en diversos àmbits. La presidència espanyola hauria de continuar els treballs de Suècia i el full de ruta marcat per la Comissió, reforçant la resiliència i competitivitat europees.

Així mateix, i davant de la frenètica activitat legislativa dels últims anys, la presidència espanyola hauria de marcar una nova etapa de major èmfasi en l'**aplicació i la implementació de les normes (enforcement)**, en lloc de generar noves regulacions, una tendència a consolidar durant la següent legislatura.

“Europa ha de completar reformes clau per a la competitivitat empresarial, com el mercat elèctric, els terminis de pagament i les indicacions geogràfiques no alimentàries”

PROPOSTA 1

Revisar de manera ambiciosa la Directiva sobre Terminis de Pagament.

Els diversos estudis de la Plataforma Multisectorial contra la Morositat (PMCM)³ a Espanya i d'Intrum Justitia⁴ a Europa posen en relleu, any rere any, com la morositat segueix sent un problema en nombrosos estats membres, que hipoteca la competitivitat de moltes empreses europees.

La Comissió Europea proposarà un esborrany de revisió de la Directi-

va 2011/7/UE a meitat de 2023, que la presidència espanyola s'hauria d'esforçar a aprovar. Sense un marc europeu ambiciós, els estats membres més afectats per la morositat no podran promoure canvis decisius en els seus propis ordenaments jurídics i estructures econòmiques.

Els elements essencials per incorporar seran uns **terminis concrets de pagament** que no superin els 60

dies en el sector privat (incloent-hi el termini de gestió de les factures), així com mesures per a la seva efectiva implementació, com són per exemple els tribunals de comerç específics per a resoldre disputes sobre pagaments, la figura de la mediació i, en última instància, un **règim sancionador** efectiu, proporcionat i dissuasiu contra les conductes moroses.

² https://commission.europa.eu/system/files/2023-03/Communication_Long-term-competitiveness.pdf

³ <https://pmcm.es/documentacion/>

⁴ <https://www.intrum.com/publications/european-payment-report/>

PROPOSTA 2

Completar la reforma del mercat elèctric.

Amb preus energètics encara a nivells històrics, la presidència espanyola hauria d'eleva el nivell d'ambició de la proposta de reforma del mercat elèctric presentada al març per la Comissió Europea, als documents COM (2023) 147 i 148 final.

L'obligació de subministrament elèctric a preu fix per a llars hauria d'estendre's també a les pimes, alhora que es desmunta gradualment el me-

canisme de fixació marginal de preus, a favor d'una mitjana ponderada de preus, sobre la base del volum d'electricitat abocat al sistema per cada tecnologia de generació elèctrica.

Sense el mecanisme marginal de preus, els promotors d'energies renovables poden seguir oportunament incentivats mitjançant primes sobre el kWh per part dels governs nacionals, les generoses ajudes del Pla Re-

PowerEU⁵ i les facilitats del nou marc de la "Net-zero Industry Act"⁶.

No cal seguir distorsionant el mercat elèctric per assegurar la futura i necessària inversió en energies renovables.

PROPOSTA 3

Desplegar l'autonomia europea en matèries primeres crítiques.

La presidència espanyola tindrà l'oportunitat de desplegar el pla europeu sobre matèries primeres crítiques, presentat per la Comissió Europea a final de març, COM (2023) 160⁷.

En aquest sentit, i en línia amb les prioritats espanyoles en acció exterior (secció 6 d'aquest document), el

govern espanyol podria proposar un programa específic d'identificació i explotació de matèries primeres crítiques en el veïnatge sud del Mediterrani, des del Marroc fins a Turquia, un cop la Comissió Europea hagi definit la llista de matèries primeres prioritàries, segons els criteris marcats en aquella regulació.

En qualsevol cas, PIMEC i SME United reclamen que aquesta nova estratègia de la UE tingui molt en compte les pimes usuàries, per evitar que les matèries primeres estratègiques acabin controlades per uns pocs.

⁵ https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/european-green-deal/repowereu-affordable-secure-and-sustainable-energy-europe_es

⁶ https://single-market-economy.ec.europa.eu/publications/net-zero-industry-act_en

⁷ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52023PC0160>
https://single-market-economy.ec.europa.eu/publications/european-critical-raw-materials-act_en

2. UNA EUROPA COMPETITIVA I RESILIENT

PROPOSTA 4

Aconseguir l'acord polític sobre les indicacions geogràfiques no alimentàries.

La proposta de reglament sobre les indicacions geogràfiques/denominacions d'origen per a productes artesanals i industrials, COM (2022) 174, hauria de protegir les pimes i artesans europeus i la singularitat dels seus productes.

En aquest sentit, tant per a PIMEC com per a SME United resulta essencial que prevalgui **l'elaboració personal davant del procés industrial** en la definició de producte del futur reglament, així com la **prelació de la indicació geogràfica** per sobre de la marca comercial⁸.

La presidència espanyola hauria d'esforçar-se a arribar a un acord polític sobre aquesta important iniciativa legislativa, en línia amb les reivindicacions de l'artesania europea, una de les senyes d'identitat de la UE.

PROPOSTA 5

Impulsar el mercat únic de serveis.

Transcorreguts 30 anys de l'establiment del Mercat Únic, encara hi ha alguns obstacles a les relacions comercials i sobretot a la prestació de serveis transfronterers entre estats membres. Segons la mateixa Comissió Europea, els serveis estan integrats al Mercat Únic només al 7%, davant de la integració del 24% en els béns⁹.

La presidència espanyola hauria d'impulsar el mercat únic de serveis, sobretot en àmbits on persisteixen només pocs operadors a escala nacional i amb impacte substancial sobre la competitivitat empresarial, com són la **banca, les assegurances i l'energia**.

A més de protegir adequadament els dipositaris de banca, mitjançant la consecució de l'anhelada Unió Bancària Europea, resulta imprescindible **promoure la competència**, amb una major prestació de serveis transfronterers.

PROPOSTA 6

Fomentar el mecanisme SOLVIT.

El mecanisme SOLVIT¹⁰ per a resoldre problemes relacionats amb el Mercat Únic amb prou feines és conegut entre les empreses europees, sobretot entre les pimes. El SOLVIT necessita una clara empenta durant la presidència espanyola, mitjançant una

estreta col·laboració amb les organitzacions de pimes i les autoritats subestatals. Aquesta mesura ja va ser proposada per la patronal sueca de pimes Företagarna per a la presidència sueca de la UE.

⁸ SME United Position paper on the EC public consultation on geographical indications for non-agricultural products: <https://www.smeunited.eu/publications/position-paper-on-the-ec-public-consultation-on-geographical-indications-for-non-agricultural-products>

⁹ Comunicació de la Comissió Europea, COM (2023) 168 final. https://commission.europa.eu/system/files/2023-03/Communication_Long-term-competitiveness.pdf

¹⁰ https://ec.europa.eu/solvit/what-is-solvit/index_es.htm

PROPOSTA 7

Dissenyar adequadament el nou Instrument d'Emergència del Mercat Únic.

Les disruptcions ocorregudes al Mercat Únic europeu durant la pandèmia de la COVID-19 van aconsellar a la Comissió Europea proposar un Instrument d'Emergència sobre el Mercat Únic (SMEI, per les seves sigles angleses)¹¹.

Tot i que PIMEC i SME United celebren aquest mecanisme, considerem que la seva aplicació ha de ser molt excep-

cional i evitar les mesures coercitives i sancionadores. En el seu lloc, la UE hauria d'atorgar incentius fiscals i financers per a les empreses que fabriquen productes estratègics, així com promoure les **compres conjuntes i reserves estratègiques**, com ja va passar amb les vacunes contra la COVID-19 i aquests dies amb el material militar.

L'SMEI hauria de coordinar-se amb altres mecanismes de resposta a les emergències, tal com manifestem a la Proposta 46. La presidència espanyola avançarà en aquesta iniciativa i hauria de tenir en compte les opinions de SME United en aquest sentit¹².

PROPOSTA 8

Seguir disciplinant les plataformes digitals.

El Reglament 2019/1150 sobre el foment de l'equitat i la transparència per als usuaris professionals de serveis d'intermediació en línia, va marcar una primera regulació per evitar els abusos de les plataformes digitals. Durant l'any 2022 estava prevista una avaluació dels seus efectes, que sens dubte haurà quedat distorsionada pels efectes de la pandèmia i convindria reprendre a finals de 2023.

La presidència espanyola hauria d'estudiar amb detall els efectes d'aquella norma i avançar en altres àmbits relacionats. La proposta de la Comissió per regular les plataformes digitals de lloguers turístics és un dels nous àmbits d'acció, d'especial rellevància per a les regions insulars turístiques com Balears¹³.

Igualment, la UE ha d'afrontar canvis reguladors que permetin **compensar adequadament les empreses** en sectors tradicionalment regulats, que ara afronten la competència de noves plataformes digitals, com passa per exemple amb el sector del taxi.

¹¹ COM(2022) 459 final.

¹² <https://www.smeunited.eu/publications/smeunited-is-concerned-about-the-proposal-for-a-single-market-emergency-instrumenty-instrument>

¹³ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_22_6493

3. UNA EUROPA VERDA I RESPONSABLE

El Pacte Verd Europeu (*European Green Deal*) aprovat l'any 2020 preveu convertir la UE el 2050 en el primer continent lliure d'emissions de CO₂, amb un objectiu intermedi de reduir aquestes emissions en un 55% fins a l'any 2030 (*Fit for 55*).

Es tracta d'un repte sense precedents que està generant una allau de noves regulacions, algunes de caràcter general, altres més sectorials. Les prop de 50 normes previstes per la Comissió Europea en el marc del Pacte Verd venen, fins ara, marcades per les prohibicions i les obligacions. Les empreses, i les pimes en particular, han trobat pocs incentius i estímuls a un canvi, que d'altra banda resulta irreversible.

Al seu torn, la lamentable deriva autoritària en bona part del món ha empès la Comissió Europea a adoptar una àmplia regulació sobre responsabilitat corporativa, que trasllada a les empreses compromisos sobre drets humans, socials i mediambientals.

Tot i que les pimes europees reafirmen el seu compromís amb el medi ambient i la responsabilitat social, no consideren que hagin de recaure sobre elles unes càrregues normatives especialment oneroses.

“La transició verda no s’ha de centrar tant a obligar i prohibir, sinó més aviat a incentivar i fer costat a les pimes”.

PROPOSTA 9

Estimular fiscalment la transició verda.

La presidència espanyola hauria d'abordar una àmplia modificació de la Directiva de l'Impost sobre el Valor Afegit (Directiva 2006/112/CE) per tal de permetre un tipus zero sobre els vehicles elèctrics i un IVA reduït sobre els híbrids, com a mesura per promoure la mobilitat sostenible més eficaç que la polèmica prohi-

bició als vehicles de combustió el 2035, ja aprovada per la UE després d'un estira-i-arronsa final en el si del Consell.

De la mateixa manera, la compra de subministraments i productes reciclats, reparats i reutilitzats hauria de premiar-se amb tipus d'IVA reduïts,

superreduïts o fins i tot nuls, com a mínim de manera temporal. Aquesta seria una mesura igualment efectiva per garantir el “dret a reparar” promogut per la Comissió Europea en la seva recent proposta de Directiva¹⁴.

¹⁴ COM (2023) 155 final:

https://commission.europa.eu/law/law-topic/consumer-protection-law/consumer-contract-law/rules-promoting-repair-goods_en

PROPOSTA 10

Limitar l'abast de la Directiva de Diligència Deguda.

La proposta de Directiva sobre Diligència Deguda en Sostenibilitat Corporativa (CSDDD) podria tenir efectes adversos sobre les pimes. Fins i tot si moltes d'elles queden exemptes del seu abast directe, els seus efectes indirectes acabaran arribant a través de la cadena de valor i a ins-tàncies de les grans empreses clients. Aquestes podrien optar per prescindir de proveïdors petits, menys preparats per complir amb la Directiva¹⁵.

PIMEC s'ha dirigit ja al Parlament Europeu per plantejar propostes que limitin l'abast de la norma, com el seu efecte només sobre proveïdors directes (*Tier 1*) i no en la distribució (*downstream*).

També esperem concretar les obligacions d'informació, aprofitant per a això la Directiva 2022/2464/UE ja en vigor, relativa a la presentació d'informació sobre sostenibilitat de les empreses.

De la mateixa manera, i en nom de la simplificació normativa, la CSDDD hauria també d'integrar els principis de la **proposta de Reglament per prohibir els productes elaborats amb treball forçós (COM (2022) 453)**, de manera que aquesta quedaria aparcada.

PROPOSTA 11

Adaptar les finances sostenibles a les Pimes.

La regulació europea sobre finances sostenibles, derivada del Reglament 2020/852 i els seus actes delegats, constitueix una de les grans fites en matèria de sostenibilitat i alhora una oportunitat per a les empreses europees. Els actius financers verds gua-

nyen adeptes en els mercats globals, però la majoria de les pimes no sap encara com aprofitar-los.

En aquest sentit, el **grup de treball EFRAG**¹⁶ hauria de completar com més aviat millor les seves recomanacions

sobre finances sostenibles per a pimes i la presidència espanyola podria impulsar un **mercat integrat per a actius financers verds de pimes europees**. Per aquest motiu, cal estudiar també incentius per als inversors institucionals que aposten per aquests actius.

PROPOSTA 12

Facilitar la transició verda de les Pimes.

L'impuls als productes sostenibles assoleix a Europa un ampli nombre d'iniciatives, com la proposta de Reglament sobre l'Ecodisseny, COM (2022) 142, la revisió de les normes sobre etiquetatge tèxtil, embalatge i substàncies químiques (REACH i CLP) o la proposta de Reglament so-

bre envasos i residus d'envasos, COM (2022) 677.

En totes aquestes iniciatives convé que la presidència espanyola de la UE vetlli per la singularitat de les pimes que, amb els seus limitats recursos, necessiten més temps d'adaptació,

menys requisits de compliment (per exemple, amb llistats de notificació més elevats), així com de suport públic en forma d'ajuts i incentius fiscals, com els previstos a la Proposta 9 anterior.

¹⁵ COM/2022/71 final: https://commission.europa.eu/publications/proposal-directive-corporate-sustainability-due-diligence-and-annex_en

¹⁶ <https://www.efrag.org/>

3. UNA EUROPA VERDA I RESPONSABLE

PROPOSTA 13

Promoure el transport sostenible per ferrocarril a escala europea.

El sector del transport és responsable del 37% de les emissions de CO₂ al món, segons dades de l'Agència Internacional de l'Energia¹⁷. La UE ha adoptat ja diverses mesures per mitigar aquest impacte climàtic, com la prohibició dels vehicles de combustió l'any 2035 o la inclusió del transport per carretera en el mecanisme europeu de drets d'emissió de CO₂ (EU ETS) a partir de 2025. Tanmateix, segueix faltant una clara i ambiciosa aposta a escala europea pel ferrocarril, com a mitjà de transport més sostenible per a persones i mercaderies.

La presidència espanyola hauria de fer seves les propostes més recents de FERRMED, l'associació europea per al foment del ferrocarril, amb arrels espanyoles, i principal valedora del Corredor Mediterrani durant gairebé dues dècades.

Segons FERRMED, la inversió en una xarxa europea ferroviària primària de 18.000 Km, més 8.500 Km en trams accessoris, aconseguiria una reducció de més del 40% en les emissions actuals de CO₂, a més de rebaixar els costos de transport de les empreses en un 10-20%, segons el sector¹⁸.

La inversió en aquesta xarxa prioritària de ferrocarril, amb les seves infraestructures accessòries (com estacions i sistemes de comunicació), tindria un cost aproximat de 150.000 milions €, el finançament del qual podria ser assumit per la UE mitjançant la subhasta de drets de CO₂ i l'endeutament mancomunat, tal com ja es va fer per als programes REPowerEU i Next Generation EU (NGEU), respectivament.

La cimera de ministres europeus de Transport, prevista per al setembre de 2023 a Barcelona, seria una bona ocasió per discutir aquesta proposta.

¹⁷ <https://www.iea.org/topics/transport>

¹⁸ <http://www.ferrmed.com/ACTIVITY/studies>

4. UNA EUROPA DEL TALENT I DE L'OCUPACIÓ

Una Europa que crea feina estable i promou l'obtenció d'ingressos per als seus ciutadans és la millor garantia contra l'euroescepticisme que ha regnat a la UE en els últims anys.

Recentment, la Comissió Europea ha centrat els seus esforços en la regulació d'aspectes sobre la qualitat de l'ocupació, com han estat les Directives sobre Salari Mínim (ja publicada)¹⁹, sobre Transparència Salarial (aprovada)²⁰ i de Treballadors de Plataforma (en tràmit)²¹. En tots aquests àmbits, l'Estat espanyol compta ja amb una legislació relativament avançada, però l'harmonització europea facilitarà un marc laboral més similar a escala europea.

Per la seva banda, continua inexorable la regressió demogràfica a Europa amb una pèrdua dramàtica de població activa, que ja està afectant la transició digital i verda, on resulten evidents les urgents necessitats de personal. Les solucions europees s'han d'imposar aquí, per davant de les múltiples polítiques nacionals.

Ahora, el desplegament de noves tecnologies, com la robòtica, la conducció autònoma o la intel·ligència artificial, plantegen reptes importants per al mercat laboral en el futur immediat, amb pèrdues d'ocupació en alguns àmbits i necessitats de personal en altres. També aquí la UE hauria de mostrar el seu lideratge sota la presidència espanyola.

“Europa ha d'afrontar el seu declivi demogràfic i el repte de les noves tecnologies, fomentant l'ocupació en les pimes”

PROPOSTA 14

Afrontar la necessitat de personal a Europa.

En el marc general del Pacte Europeu d'Asil i Migració²², la presidència espanyola hauria d'adoptar mesures decisives a escala europea que superin l'actual marc nacional de polítiques migratòries.

Tot i que no serà possible la plena harmonització, la presidència espanyola podria desplegar la iniciativa de la Comissió Europea *EU Talent Pool*²³, amb campanyes en països de la Mediterrà-

nia sud i en àmbits de difícil cobertura, com són els professionals del transport, la construcció, la sanitat i l'atenció a les persones, la transició verda i la digital.

Les pimes i les seves organitzacions als estats membres i els països del veïnatge sud han d'exercir un paper important en la iniciativa *EU talent Pool*, afegint necessitats de personal des de la UE, d'una banda, i oferta de professionals disponibles, de l'altra, en col·laboració

amb entitats formatives i agències d'ocupació.

Finalment, aquestes iniciatives es podrien estendre a les àmplies comunitats de refugiats instal·lades en països de trànsit del nord d'Àfrica, en el marc de la iniciativa de “Corredors Professionals” (davant del concepte exclusiu de “corredors humanitaris”), impulsada per les patronals PIMEC, CNA (Itàlia) i IME GSEVEE (Grècia).

¹⁹ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32022L2041#:~:text=\(a\)%20adequacy%20of%20statutory%20minimum,2](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32022L2041#:~:text=(a)%20adequacy%20of%20statutory%20minimum,2)

²⁰ COM (2021) 93 final.

²¹ COM (2021) 762 final.

²² https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/promoting-our-european-way-of-life/new-pact-migration-and-asylum_en

²³ https://eures.ec.europa.eu/eu-talent-pool-pilot_en

4. UNA EUROPA DEL TALENT I DE L'OCUPACIÓ

PROPOSTA 15

Desenvolupar el reconeixement de qualificacions i competències amb tercers països

La Comissió Europea té previst llançar una iniciativa sobre el reconeixement de qualificacions i competències de ciutadans de tercers estats durant el tercer trimestre del 2023. Es tracta d'una mesura essencial per completar la necessària

captació de treballadors de tercers països cap a la UE.

Tal com diu la Proposta 14, la seva aplicació pràctica podria començar amb els estats del veïnatge sud de la Mediterrània, sota la presidència

espanyola. En qualsevol cas, la futura proposta de la Comissió també haurà d'establir **mecanismes de fàcil aplicació per a les pimes, tal com reclama SME United**²⁴.

PROPOSTA 16

Fomentar les competències i la reconversió laboral.

La presidència espanyola hauria de prestar una especial atenció al desenvolupament de les competències dins de l'empresa, sobretot en les pimes, dins de l'Any Europeu de les Competències (*European Year of Skills*) i en el marc de la formació

continua dels treballadors.

Igualment, la reconversió de treballadors (*Reskilling*) cap als sectors amb més demanda de personal serà una de les polítiques a potenciar des de la UE, tant per la transició verda i

digital, com també per l'impacte de les noves tecnologies.

Tot això va ser objecte anys enre d'una Recomanació del Consell, 2016/C 484/01, que ara convindria **revisar i actualitzar**²⁵.

PROPOSTA 17

Actualitzar el marc europeu de pràctiques, mantenint el seu caràcter no vinculant.

Els reptes que afronten les noves generacions i les necessitats apressants de personal en alguns sectors aconsellen també actualitzar la Recomanació del Consell 2014/C 88/01

sobre el marc de qualitat per als períodes de pràctiques²⁶.

Tant PIMEC com SME United esperen que la presidència espanyola man-

tingui la naturalesa jurídica no vinculant de la Recomanació i, en qualsevol cas, es distingeixi entre pràctiques educatives o formatives i la resta.

PROPOSTA 18

Equilibrar la Directiva de Treballadors de Plataforma.

La proposta de Directiva sobre Treballadors de Plataforma, COM (2021) 762 final, actualment en negociació interinstitucional, hauria d'aconseguir l'equilibri entre la protecció dels treballadors i el desenvolupament d'aquest negoci emergent, on Europa es troba clarament per darrere dels Estats Units i la Xina.

Esperem que la presidència espanyola limiti l'abast de la **presumpció de laboralitat** i que aquesta presumpció s'estableixi en termes concrets i raonats. Igualment, considerem que el futur règim de sancions hauria de ser proporcionat a les infraccions comunes.

Finalment, la nova norma ha de permetre adaptacions a la realitat de cada estat membre, tot això en línia amb el posicionament ja emès per SME United i transmès al Parlament Europeu²⁷.

PROPOSTA 19

Instaurar un diàleg social obert, objectiu i transparent a tot Europa.

La Recomanació de la Comissió Europea sobre el Diàleg Social, COM (2023) 38 final, arribarà al Consell Europeu en els pròxims mesos i hauria d'incloure principis essencials a seguir per tots els estats membres.

Entre ells hi figura la necessitat que el diàleg social estigui obert a qualsevol organització que acrediti de manera objectiva i transparent la seva representativitat, tant en els fòrums bipartits com tripartits. Els estats membres haurien d'articular **mecanismes de mesura de la representativitat,**

que garanteixin un diàleg social democràtic i obert.

La presidència espanyola ha de garantir l'aplicació puntual d'aquests principis en el diàleg social nacional de tota la UE.

PROPOSTA 20

Afavorir fiscalment els sectors intensius en mà d'obra.

Les noves tecnologies impactaran en gran manera en molts sectors, amb possibles descensos en l'ocupació. Per aquest motiu ara és el moment de promoure mesures fiscals dirigides a afavorir sectors intensius en mà d'obra, on a més predominen les pimes i els autònoms i pot també proliferar l'economia submergida.

En aquest sentit, la presidència espanyola hauria d'ampliar la llista de sectors previstos a l' **Annex III de la Directiva de l'Impost sobre el Valor Afegit (Directiva 2006/112/CE)**, als quals es permeten aplicar tipus d'IVA reduïts.

L'última modificació de la Directiva, el desembre de 2021, va oblidar alguns àmbits com els serveis veterinaris, els serveis d'estètica i bellesa, els serveis de fitness o bé la neteja en general (no només de carrers i finestres, com ja preveu la Directiva).

PROPOSTA 21

Harmonitzar la residència de llarga durada cap a la inversió productiva.

La presidència espanyola podria contribuir a resoldre un dels temes de major polèmica en els últims anys: quins han estat els esquemes nacionals de residència i nacionalitat per a inversors, situats en el punt de mira, arran de la invasió d'Ucraïna i el seu ús per part de ciutadans russos per eludir les sancions de la UE.

La revisió de les **regles europees sobre migració legal i residència de llarga durada**, a partir de la proposta de la Comissió Europea, COM (2022) 0650, hauria d'afavorir la inversió productiva en general, i de les pimes en particular, en lloc de la compra d'immobles o actius financers, com a fórmules d'accés a la residència i ciutadania europees.

La lliure circulació de persones és un dels grans èxits de la construcció europea i hem de posar-la en valor amb unes regles comunes.

²⁴ <https://www.smeunited.eu/news/smes-support-the-eu-legal-migration-package-for-skills-and-talents->

²⁵ https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=OJ%3AJOC_2016_484_R_0001

²⁶ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ES/TXT/HTML/?uri=CELEX:32014H0327\(01\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ES/TXT/HTML/?uri=CELEX:32014H0327(01)&from=EN)

²⁷ <https://www.smeunited.eu/publications/smeunited-position-on-the-proposal-for-a-directive-on-improving-working-conditions-in-platform-work-com2021-762-final>

5. UNA EUROPA ADAPTADA A LES PIMES

La presidenta de la Comissió Europea, Ursula von der Leyen, va anunciar en el seu discurs de l'Estat de la Unió al setembre de 2022 un reenfocament de les seves polítiques cap a les pimes, a través de l'anomenat "Pla d'alleujament per a pimes" (*SME Relief Package*).

En el moment d'emetre aquest document, la Comissió Europea encara no havia concretat les mesures contingudes en aquest Pla, més enllà de l'anunciada revisió de la Directiva 2011/7/UE sobre Terminis de Pagament, ja inclosa aquí com a Proposta 1.

En una recent reunió amb SME United, la presidenta de la Comissió va manifestar la seva intenció de proposar ja un esborrany del Pla d'alleujament per a pimes al juny de 2023.

Les pimes europees exigeixen regulacions i polítiques fetes a mida, que tinguin en compte les seves limitacions, necessitats i dificultats. Les institucions europees han d'aplicar sense excepció el principi de "Pensar primer en petit" (*Think Small First*) a l'hora de plantejar una nova regulació.

No podem esperar que les pimes s'adaptin a Europa, sinó exigir que **Europa adapti les seves regulacions a les pimes**, ja que representen el 98% de les empreses i el 67% de l'ocupació a la UE.

“Passats 15 anys de la ‘*Small Business Act*’, Europa necessita un nou marc ambiciós per a les seves pimes en el futur paquet ‘*SME Relief Package*’ ”

PROPOSTA 22

Concretar i desplegar el Pla d'alleujament per a pimes.

Transcorreguts ja 15 anys des de la Comunicació de l'Acta Europea sobre les Pimes (*Small Business Act*), COM (2008) 394 final, convé que la UE es doti d'un marc actualitzat i concret de suport a les pimes, que constitueixen l'espina dorsal de l'economia i la societat europees. El

Pla d'alleujament per a pimes (*SME Relief Package*) podria ser aquest nou instrument de referència.

La presidència espanyola ha d'avaluar la proposta de la Comissió i treballar estretament amb les organitzacions de pimes per a la seva

màxima concreció i el seu àgil desplegament, incloent-hi mesures com les que es proposen tot seguit.

²⁸ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/ov/speech_22_5493

²⁹ <https://www.smeunited.eu/news/petri-salminen-to-ursula-von-der-leyen-sme-relief-package-to-be-presented-by-june>

³⁰ <https://www.smeunited.eu/news/smes-ask-for-quick-adoption-of-sme-relief-package>

PROPOSTA 23

Actualitzar la definició europea de Pime.

La Recomanació 2003/361/CE sobre la definició de pime compta ja amb 20 anys d'història i exigeix una actualització. D'una banda, les Sentències del Tribunal Europeu de Justícia T-675/2013 (K-Chimica) i T-587/14 (Crosfield) han plantejat dubtes en

relació al concepte d'empresa independent.

D'altra banda, les empreses en alguns sectors intensius en mà d'obra resulten penalitzades amb l'actual definició, quan la UE hauria precisa-

ment d'afavorir l'ocupació. Per això, és fonamental revisar el concepte de pime i evitar que la plantilla mitjana n'exclouï directament empreses amb valors modestos de facturació i balanç.

PROPOSTA 24

Aplicar la "Prova Pime" en tots els casos.

L'avaluació de l'impacte de les noves regulacions europees sobre les pimes, mitjançant la "Prova Pime" (*SME Test*), és una obligació per a la Comissió Europea que lamentablement no sempre es compleix.

Segons un recent informe d'opinió de la plataforma *Fit for Future* (Ref. 2023/1),

un terç de les propostes legislatives a la UE no tenen en compte l'impacte sobre les pimes i només un 38% inclou seccions específiques sobre pimes.

La presidència espanyola hauria de **garantir l'estricta compliment d'aquest compromís**, mitjançant mètodes objectius i sistemàtics, en estreta colla-

boració amb les organitzacions europees de pimes, com SME United, que ja actua com a ponent en l'esmentat document d'avaluació *Fit for Future* (Ref. 2023/1).

PROPOSTA 25

Avaluar l'impacte *ex post* de la regulació sobre les pimes.

L'avaluació *ex ante* de la nova regulació, mitjançant la prova Pime (*SME Test*), s'hauria de completar amb un estudi *ex post* al cap de 3/4 anys de l'entrada en vigor o transposició de les noves regles comunitàries.

Aquest exercici es podria dur a terme en col·laboració amb les organitzacions de pimes dels estats membres en el **marc del Semestre Europeu**, recollint l'opinió i experiència dels empresaris i empresàries, a partir del seu impacte real en pimes de diversos països i sectors.

5. UNA EUROPA ADAPTADA A LES PIMES

PROPOSTA 26

Identificar i evitar la sobrerregulació (Gold Plating).

L'objectiu establert per la Comissió Europea d'introduir una nova norma només quan se n'hagi retirat una altra (*One in, One out*) mai s'ha arribat a complir en la pràctica. No obstant això, la principal font de sobrerregulació són sovint les autoritats nacionals i regionals, les normes de les quals

desborden l'àmbit de les directives europees, el fenomen conegut com *Gold Plating*.

De la mateixa manera que la Comissió Europea persegueix els retards en la transposició de directives, s'haurien d'identificar, estudiar i, potser fins i

tot sancionar, els casos en què les pimes suporten càrregues regulatòries superiors a les que estableixen les directives. Novament, aquest exercici es podria plantejar en el marc del **Semestre Europeu** dins de l'avaluació de les polítiques dels estats membres.

PROPOSTA 27

Fomentar la participació de les pimes en la contractació pública nacional i transfronterera.

Transcorreguda pràcticament una dècada des de l'entrada en vigor de les Directives europees sobre compra pública 2014/24/UE i 2014/25/UE, segueix sent molt exigua la participació de les pimes en la contractació de les administracions públiques, segons mostrava un estudi encarregat per la Comissió Europea el 2016³¹. Un altre informe més recent, COM (2021) 245 final, reconeix la

manca de dades fiables i les deficiències encara existents en aquest mercat³².

La presidència espanyola hauria de promoure que el **Semestre Europeu** presti una especial atenció a aquest assumpte dins de l'avaluació periòdica de les polítiques dels estats membres. Els estats membres haurien d'aportar dades fiables i periò-

diques sobre la participació de les pimes en els contractes públics.

Ahora, la presidència espanyola hauria d'impulsar la **participació transfronterera de les pimes en la contractació pública** d'altres estats membres, ja que estem encara lluny d'aconseguir un **Mercat Únic europeu** en aquest àmbit.

PROPOSTA 28

Assegurar l'accés de les pimes a les dades i les noves tecnologies.

Les dades constitueixen un dels pilars de la competitivitat empresarial del nou segle i les pimes hi han de tenir garantit l'accés. En aquesta línia, les empreses més petites han de poder fer servir amb més facilitat les noves eines tecnològiques, com la intel·ligència artificial, l'Internet de les coses, o la ciberseguretat.

Així doncs, esperem que l'ambiciosa regulació europea sobre dades (*Data Act*), COM (2022) 68 final, promogui

la seva gestió compartida i assegurar el seu accés a les pimes, evitant el veto incondicional dels fabricants, en línia amb les **reivindicacions d'SME United**³³.

En el mateix context, les futures regulacions sobre intel·ligència artificial (COM (2021) 206) i ciberseguretat (COM (2022) 454) hauran de considerar **exempcions i atenuants per a pimes**, tenint en compte els seus escassos recursos, però alhora la seva

necessitat d'introduir-se en les noves tecnologies.

Finalment, la Comissió Europea hauria d'avaluar el **flux de dades digitals** en qualsevol nova iniciativa legislativa plantejada. La patronal sueca Företagarna ja va proposar a la presidència sueca de la UE la "Prova de Flux de Dades" (*Data Flow Test*) en qualsevol nova regulació.

PROPOSTA 29

Promoure el finançament alternatiu en les pimes.

Les pimes europees són més dependents del crèdit bancari que les seves homòlogues americanes. Les successives reformes de la normativa de Basilea i les recents pujades de tipus d'interès amenacen amb restringir el crèdit i aconsellen fomentar el finançament alternatiu.

Smite United ha estat reclamant instruments innovadors de finançament per a pimes, de caràcter híbrid, amb costos inferiors al crèdit bancari, però amb els seus avantatges fiscals³⁴.

La presidència espanyola hauria d'explorar aquesta via i promoure mercats

europeus integrats de finançament col·lectiu (*crowdfunding*), així com per a l'emissió d'accions i bons per a pimes, una vegada les successives normes europees ja han regulat aquest àmbit (Reglament 2020/1503/UE i Directiva 2020/1504/UE).

PROPOSTA 30

Adaptar el pressupost europeu a les pimes.

PIMEC aposta per reforçar els instruments de finançament per a pimes en el Marc Financer Plurianual 2021-27 de la UE, revertint algunes decisions dels últims temps.

El programa Horizon Europe s'ha reenfocat en gran manera cap a unes quantes empreses de certa grandària i elevat contingut tecnològic. Més enllà dels problemes identificats pel

Parlament Europeu³⁵, la desaparició de l'*SME Instrument* va provocar l'abandonament de moltes micros i petites empreses, que també poden ser innovadores.

A més de restaurar el *SME instrument*, proposem ampliar de manera significativa la Finestra de Pimes (*SME Window*) del programa InvestEU, ja que les seves primeres convocatòries ja s'han

esgotat i la major part del seu pressupost procedeix dels fons Next Generation EU (NGEU), de manera que caducarà el 2026.

La presidència espanyola hauria d'esforçar-se per a corregir el Marc Financer Plurianual i reorientar-lo a les pimes, amb les mesures abans proposades.

³¹ *Study on SMEs access to public procurement markets and aggregation of demand in the EU*. PWC, 2016, Research commissioned by the DG Internal Market of the European Commission.

³² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52021DC0245&from=ES>

³³ <https://www.smeunited.eu/publications/position-paper-on-the-proposal-on-harmonised-rules-on-fair-access-to-and-use-of-data-data-act-com2022-68-final>

³⁴ <https://www.smeunited.eu/news/recapitalisation-of-smes-can-drive-recovery-and-twin-transition>

³⁵ MOTION FOR A EUROPEAN PARLIAMENT RESOLUTION on the implementation of the European Innovation Council (2022/2063(INI)).

5. UNA EUROPA ADAPTADA A LES PIMES

PROPOSTA 31

Reorientar els fons NGEU a les pimes i prorrogar-ne l'execució.

Més de la meitat de les pimes espanyoles no aprofiten els fons Next Generation EU (NGEU) segons una enquesta recent de PIMEC³⁶. El desconeixement sobre aquests recursos, així com obstacles operatius (exigència d'aval, terminis curts de sol·licitud, incertesa sobre la data de cobrament, etc.) dificulten el seu ús per part de les pimes.

Així mateix, l'avaluació de la Comissió Europea sobre els plans de recuperació mostra com només un 8% de les

pimes són beneficiàries directes dels fons NGEU, de mitjana a la UE³⁷.

La presidència espanyola podria plantejar una **profunda reflexió sobre els fons NGEU**, compartint les mil·lors pràctiques entre estats membres per garantir pimes el màxim accés a aquests fons. Aquest exercici es podria inscriure a la **cimera de ministres d'Economia del mes de setembre** a Santiago de Compostella, convidant a organitzacions de pimes dels estats membres per enriquir el debat.

Un ampli desplegament dels fons NGEU podria exigir també una **pròrroga als terminis previstos d'execució**, més enllà de 2026. Altrament, les presses en la seva assignació i execució podrien afavorir les grans empreses i administracions públiques, en detriment de les pimes, que solen necessitar més temps per conèixer les convocatòries i preparar les seves sol·licituds.

PROPOSTA 32

Impulsar la successió a les pimes.

Segons un informe del Consell Econòmic i Social Europeu, cada any unes 450.000 empreses europees afronten problemes de continuïtat a la UE, de les quals 150.000 acaben tancant per falta de successió, tot i ser viables, la qual cosa provoca la pèrdua de 600.000 llocs de treball³⁸.

Són diverses les iniciatives llançades en diversos àmbits i estats membres per afavorir la successió empresa-

rial. PIMEC per exemple desplega el seu propi programa de relleu generacional, amb especial èmfasi en les dones i els joves³⁹. A Itàlia, la patronal CNA centra els seus esforços a promoure la successió amb emprenedors migrants⁴⁰.

La presidència espanyola podria donar una empenta especial a aquest assumpte mitjançant diverses mesures, com **actualitzar la Recomanació**

94/1069/CE, que data de 1994, i acompanyar-la d'una **Comunicació que descriu les iniciatives existents als estats membres**.

Finalment, la presidència espanyola hauria de promoure un **ambiciós pla europeu** per afrontar aquest repte, dins del Paquet d'alleujament a les pimes (Proposta 22).

³⁶ *SMEs and financing with Next Generation EU (NGEU) Funds*. PIMEC. Febrer 2023.

<https://www.pimec.org/es/institucion/sala-prensa/notas-prensa/pimec-pide-una-mejor-colaboracion-publicoprivada-despliegue>

³⁷ https://ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/assets/thematic_analysis/3_SME.pdf

³⁸ Dictamen del Consell Econòmic i Social 2016/C 013/03.

³⁹ <https://www.pimec.org/es/pymes-autonomos/agenda/relevo-intergeneracional-impulsando-jovenes-mujeres>

⁴⁰ <https://www.cna.it/silvestrini-gli-immigrati-imprenditori-in-crescita-costante-oltre-il-60-attivi-nel-commercio-e-nelle-costruzioni/>

PROPOSTA 33

Promoure l'emprenedoria, sobretot femenina.

Els diversos estudis sobre emprenedoria com el *Global Entrepreneurship Monitor* (GEM) continuen mostrant una menor tendència a emprendre entre els ciutadans europeus que en altres territoris com els Estats Units, l'Índia o la Xina⁴¹. La situació és especialment greu entre les dones, ja que només una de cada tres empreses europees està liderada per una dona i amb prou feines el 15% de les

noves empreses són creades per dones.

PIMEC ha posat recentment en valor la contribució de les dones a l'economia, a través del seu treball no remunerat en l'àmbit familiar. Si es tingués en compte aquesta contribució, el PIB espanyol seria un 40% superior i les dones representarien el 52% d'aquest⁴².

La presidència espanyola hauria d'aprofundir en el **còmput de l'aportació real de les dones en la nostra economia**, en col·laboració amb Eurostat, així com establir les bases per al foment de l'emprenedoria en la societat europea en general, i entre les dones en particular, incidint sobretot en l'educació primària i secundària.

PROPOSTA 34

Garantir la segona oportunitat als empresaris i empresàries.

A més de promoure la successió empresarial (Proposta 32) i la creació de noves empreses (Proposta 33), resulta igualment important evitar el tancament de negocis a Europa. Cada any, unes 200.000 empreses europees afronten processos d'insolvència que provoquen la pèrdua d'1,7 milions de llocs de treball.

La Directiva (UE) 2019/1023 sobre la segona oportunitat preveu una revisió del seu impacte als cinc anys de la seva entrada en vigor, però la

seva rellevància és suficient com per plantejar una primera reflexió durant la presidència espanyola, sobretot tenint en compte que la seva redacció final va obviar algunes recomanacions de SME United sobre l'exoneració de crèdits públics.

Així mateix, la presidència espanyola ha d'avançar en la proposta de la Comissió Europea per harmonitzar la regulació sobre insolvència, COM (2022) 702 final, tenint molt en compte les aportacions de SME Uni-

ted⁴³, així com la seva experiència en el projecte d'alerta primerenca sobre insolvències *Early Warning Europe*⁴⁴.

En la seva llarga tradició de suport a la segona oportunitat, amb programes com *Empperson*⁴⁵, amb més d'una dècada de trajectòria, PIMEC i Fundació PIMEC esperen que la presidència espanyola atorgui un paper clau a aquest tema.

⁴¹ <https://www.gemconsortium.org/reports/latest-global-report>

⁴² https://www.pimec.org/sites/default/files/documents_pagines/estudio_castellano_ok_0.pdf

⁴³ <https://www.smeunited.eu/publications/reaction-on-the-proposal-for-a-directive-harmonising-certain-aspects-of-insolvency-law>

⁴⁴ <https://www.earlywarningeurope.eu/>

⁴⁵ <https://www.pimec.org/es/emppersona#programa>

6. UNA EUROPA INTEGRADA AL MÓN

La Unió Europea (UE) segueix sent el primer bloc comercial del món, tant en exportacions com en importacions, i és el primer soci comercial de fins a 80 països⁴⁶. Malgrat això, la pandèmia de la COVID-19 va posar en relleu els riscos d'una excessiva dependència exterior i de la deslocalització productiva.

Així les coses, el concepte d'“autonomia estratègica”, encunyat el 2021 per la Comissió Europea, COM (2021) 32 final⁴⁷, s'erigeix com un dels principis bàsics de l'acció exterior europea, que la presidència espanyola ha de consolidar.

En aquest context, amb un sistema multilateral de comerç i una Organització Mundial del Comerç (OMC) estancats, la UE haurà de seguir promovent acords bilaterals de comerç i inversió, que obren oportunitats de negoci per a les nostres empreses, mantenint i reforçant el nostre teixit productiu. La presidència espanyola ha d'esforçar-se a impulsar aquests convenis bilaterals, sobretot en regions estratègiques.

Amb una guerra en sòl europeu i una ferotge competència amb Rússia i la Xina sobre la influència en tercers països, la UE també haurà de redoblar les seves relacions internacionals i començar a desplegar de manera concreta la seva nova estratègia *Global Gateway*⁴⁸.

“Europa ha d'ampliar i aprofundir els seus acords comercials, millorant els seus capítols sobre pimes”

PROPOSTA 35

Impulsar les relacions amb Àfrica.

El continent africà és ja el quart soci comercial de la UE i una regió clau en la projecció exterior del nostre continent, com a mercat de consum de futur i font de mà d'obra, energia i matèries primeres estratègiques.

Mentre els països del nord i oest d'Àfrica són els mercats més propers i rellevants per a les nostres empre-

ses, la UE ha aconseguit en canvi més avenços en els seus acords comercials amb l'est i sud del continent (SADC).

La presidència espanyola hauria de donar un impuls significatiu a les negociacions amb les zones comercials ECOWAS (Àfrica occidental) i CEMAC (Àfrica central), així com re-

novar els acords d'associació amb el nord d'Àfrica.

La iniciativa *Global Gateway* podria trobar a l'Àfrica el seu primer àmbit d'aplicació sota la presidència espanyola de la UE, amb especial èmfasi en projectes clau al nord i oest del continent.

⁴⁶ https://policy.trade.ec.europa.eu/eu-trade-relationships-country-and-region/eu-position-world-trade_en

⁴⁷ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52021DC0032&rid=6>

⁴⁸ https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/stronger-europe-world/global-gateway_en

PROPOSTA 36

Resoldre el conflicte comercial amb Algèria.

Tenint en compte l'elevat nombre d'empreses afectades, moltes d'elles pimes, amb un valor de transaccions proper als 2.000 milions € anuals, el **bloqueig algerià** a les exportacions espanyoles des de juny de 2022 és un dels contenciosos comercials

més greus en l'actual agenda exterior de la UE.

Després de diversos intents fallits de resolució amistosa, la presidència espanyola hauria de proposar la **suspensió temporal de l'acord d'as-**

sociació entre la UE i Algèria, com a mesura d'últim recurs, per forçar així una negociació.

PROPOSTA 37

Consolidar les relacions amb MERCOSUR i Amèrica Llatina.

Els recents canvis polítics al Brasil podrien facilitar que la presidència espanyola atorgui un nou impuls a l'**acord comercial entre la UE i Mercosur**, com a peça clau en les relacions amb Amèrica Llatina, juntament amb els acords comercials amb Mèxic i Xile.

En aquest sentit, les reticències de l'activisme ecologista es podrien superar mitjançant la **integració del Brasil en el sistema europeu de negociació de drets d'emissió de CO2 (EU MTS)**, amb un paquet de drets d'emissió assignat al país sud-americà a canvi de preservar l'Amazones⁴⁹.

Aquesta mesura ajudaria a reduir el preu dels drets d'emissió de CO2, que últimament ha assolit valors històrics, i contribuiria, al seu torn, als objectius del Reglament europeu contra la Desforestació, sobre el qual es va aconseguir un acord polític a finals del 2022⁵⁰.

PROPOSTA 38

Construir un marc ambiciós de relacions amb els Estats Units.

La col·laboració política i estratègica entre la UE i els Estats Units s'ha consolidat amb motiu de la invasió russa d'Ucraïna, però també ha mostrat les seves debilitats arran de la **Inflation Reduction Act (IRA)** nord-americana i el seu efecte discriminatori sobre les empreses europees.

Amb el projecte de **Transatlantic Trade & Investment Partnership (TTIP)** ja al calaix, la presidència espanyola podria impulsar un nou marc de relacions centrat en elements més pràctics i concrets, com la mobilitat de persones, el reconeixement mutu de diplomes i títols, la integració dels sistemes de suport a la R+D (Horizon

Europe), el reconeixement mutu de normes tècniques, l'accés a la contractació pública d'ambdós mercats, o fins i tot la supressió mútua de les tarifes d'itinerància o *roaming* en els dos territoris.

⁴⁹ L'última reforma del sistema europeu de drets d'emissió de CO2 (EU MTS), amb la modificació de la Directiva 2003/87/CE, es va acordar a nivell polític al desembre de 2022.

⁵⁰ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_22_7444

6. UNA EUROPA INTEGRADA AL MÓN

PROPOSTA 39

Avançar en la relació amb l'Índia.

L'Índia ja s'ha convertit en el país més poblat del món, lleugerament per davant de la Xina, i el seu dividend demogràfic li permetrà encara mantenir durant molt de temps el seu avantatge com a sòlida base de fabricació de baix cost i mercat

de consum de futur, jove i en creixement.

El seu atractiu comercial i els valors comuns amb Europa són raó suficient perquè la presidència espanyola avanci en les negociacions iniciades

el juny del 2022 per a un acord bilateral de comerç i inversions.

PROPOSTA 40

Intensificar l'acostament amb la Xina.

La creixent competència dels Estats Units amb la Xina no hauria de llançar el país asiàtic als braços de Rússia i la UE pot tenir aquí un paper geoestratègic clau.

Les visites d'alt nivell dels últims mesos, des del canceller Scholz als presidents Sánchez, Macron i Von der

Leyen, han marcat l'inici de l'acostament europeu a la Xina després de gairebé tres anys d'aïllament forçat per la covid.

Més de 10.000 empreses europees segueixen operant a la Xina i les exportacions europees hi han crescut de manera exponencial en l'última

dècada. La presidència espanyola s'hauria d'esforçar a relançar l'acord bilateral d'inversions, completat a finals de 2020, però la seva ratificació continua encallada.

PROPOSTA 41

Aprofundir en la integració dels Balcans.

Els Balcans constitueixen un dels punts de col·lisió entre el model democràtic i liberal propugnat per la UE i la creixent influència autoritària de Rússia, afavorida pel llegat cultural eslau a la zona. A més, els Balcans constitueixen l'última frontera d'ampliació potencial de la UE i, per tant, gaudeixen d'un caràcter estratègic.

Sota la presidència espanyola, la UE hauria d'avançar en les negociacions d'adhesió amb estats balcànics com Montenegro o Macedònia del Nord, així com completar la **integració de Bulgària i Romania dins de l'espai Schengen**. La diplomàcia espanyola s'hauria d'esforçar a vèncer les reticències d'alguns estats membres en aquest àmbit, garantint també la so-

lidesa de la frontera exterior europea.

Sense aquests avenços clau als Balcans, es podria veure compromès el futur del projecte comunitari en una zona estratègica del continent.

PROPOSTA 42

Ampliar l'abast del CBAM.

El Mecanisme d'Ajust de Carboni en Frontera (CBAM) és un dels instruments clau del Pacte Verd Europeu i una garantia de relacions comercials justes davant del repte global del canvi climàtic.

En el context del seu desplegament transitori des de l'1 d'octubre de 2023,

PIMEC havia proposat a la Comissió Europea que els sectors afectats siguin ampliat des dels cinc inicialment previstos.

A més de sectors dominats per grans empreses, com el ferro o el ciment, ja inclosos en l'àmbit del CBAM, la presidència espanyola podria proposar

afegir altres productes amb problemes similars de competitivitat i potencial "fugida de carboni", com són el paper, les fibres tèxtils o la química orgànica, entre d'altres, on en canvi predominen les pimes.

PROPOSTA 43

Millorar els capítols de pimes en els acords comercials.

Els acords comercials i d'associació més recents de la UE -com els del Japó, Corea o Mèxic-, ja inclouen un capítol sobre pimes. No obstant això, el seu redactat és estàndard a tots els convenis i principalment preveu la posada en marxa de pàgines web informatives per facilitar la seva difusió a les petites empreses. PIMEC i SME United proposen **més ambició en aquests capítols**.

D'una banda, els fòrums de seguiment dels acords, com els Grups Assesors Domèstics (*Domestic Advisory*

Groups) i el Diàleg amb la Societat Civil (*Civil Society Dialogue*), en els quals PIMEC i SME United participen activament, han de reforçar-se prestant suport a les **organitzacions civils dels mercats exteriors associats**. Les patronals europees de pimes necessitem contraparts fortes i una societat civil cohesionada en els mercats amb els quals la UE signa acords comercials.

D'altra banda, cal desplegar **mecanismes de suport a les pimes europees**, perquè puguin aprofitar les

oportunitats que brinden els acords comercials, sovint subscrits amb mercats llunyans i costosos per a les empreses més petites.

Un programa com INNOWWIDE resulta especialment adequat per a aquesta finalitat, però el seu abast és de moment molt limitat⁵¹. La presidència espanyola podria promoure una revisió i impuls d'aquests instruments.

⁵¹ Dins del marc d'Horizon Europe, INNOWWIDE finança estudis de viabilitat comercial i tècnica de pimes europees en mercats emergents. No obstant això, la seva dotació és molt exigua i amb prou feines beneficia unes 50 pimes a tota la UE: <https://innowwide.eu/>

7. UNA EUROPA JUSTA I COHESIONADA

La pandèmia de la COVID-19 va fer passar desaparcebent un dels exercicis més rellevants de la història recent de la UE, com va ser la Conferència sobre el Futur d'Europa⁵². Durant 2019 i 2020, milers de ciutadans i entitats de tots els estats membres van aportar les seves idees i opinions per contribuir a dissenyar el futur de la UE.

PIMEC i SME United van contribuir a la Conferència, destacant el paper clau de les pimes en aconseguir una Unió justa, cohesionada i equilibrada de cara al futur.

Les pimes recolzen en els mercats locals, de manera que els seus negocis poden prosperar en qualsevol racó de la Unió, sent per tant la millor garantia d'equilibri territorial, igualtat social i equitat de gènere a la UE.

La presidència espanyola ha d'aportar el seu gra de sorra per establir les bases de la futura UE.

“Espanya ha d'establir les bases d'una Europa més justa, cohesionada, forta i democràtica, on les pimes se situïn en el focus d'atenció”

PROPOSTA 44

Impulsar una política rural europea enfocada a les pimes.

El Pacte Rural Europeu i el Pla d'Acció Rural⁵³, llançats l'any 2021, podrien ser objecte d'una primera avaluació sota la presidència espanyola, per part del **Consell Econòmic i Social Europeu**, en col·laboració amb organitzacions de pimes actives en el medi rural.

El 2024 està previst que la Comissió Europea proposi ja mesures operatives concretes en aquest àmbit, que la presidència espanyola podria començar a esbossar a finals de 2023.

Més enllà de les mesures per al sector primari (com la PAC), el futur pa-

quet de la Comissió haurà de tenir en compte nous sectors emergents en el medi rural, sobretot liderats per pimes, com són el turisme, l'esport, l'energia i el teletreball.

⁵² <https://futureu.europa.eu/es/>

⁵³ https://rural-vision.europa.eu/action-plan_es

PROPOSTA 45

Adaptar el marc regulador europeu a les regions singulars.

L'equilibri territorial a Europa exigeix tenir en compte la singularitat de les regions més allunyades dels grans pols de desenvolupament, i sovint afectades per problemes molt particulars. Aquest és el cas de les regions insulars, muntanyoses i perifèriques.

PIMEC proposa en primera instància **modificar les regles de mínims d'ajudes d'estat, Reglament 1407/2013,**

actualment en revisió, per elevar els llindars d'ajuda a empreses situades en aquestes regions.

Així mateix, i a proposta de PIMEB, per a les **regions insulars amb elevada pressió turística** i un espai limitat, com ara les Balears, s'haurien d'estudiar possibilitats de controlar els fluxos de capital i persones previstos al Mercat Únic, com a fórmula per evitar efectes adversos sobre el

medi ambient i els preus de determinats béns i actius, i per tant sobre la vida dels seus residents habituals.

La presidència espanyola podria plantejar una àmplia reflexió sobre aquest tema, en el marc de la **reunió informal de ministres de Turisme, prevista per a l'octubre a Palma de Mallorca.**

PROPOSTA 46

Millorar la resposta a les emergències, en clau europea i regional.

La pandèmia de la COVID-19 ha estat la més greu de les recents emergències a Europa, però també s'han produït altres desastres naturals en els últims anys, a escala local i regional, com incendis, inundacions i fins i tot erupcions volcàniques. El canvi climàtic augura una major freqüència i severitat d'aquests episodis.

La UE compta des de 2002 amb el fons de solidaritat EUSF⁵⁴, però convé millorar la coordinació entre administracions i la col·laboració del sector privat. Aquesta política s'hauria de coordinar també amb el nou Instrument d'Emergència del Mercat Únic (Proposta 7), ja que aquests episodis solen distorsionar el funcionament del mercat europeu.

La presidència espanyola podria plantejar una profunda reflexió sobre aquest àmbit a càrrec del **Consell Econòmic i Social Europeu a l'illa de La Palma a la tardor de 2023.**

⁵⁴ https://ec.europa.eu/regional_policy/funding/solidarity-fund_en

7. UNA EUROPA JUSTA I COHESIONADA

PROPOSTA 47

Actualitzar les xarxes transeuropees d'infraestructures.

La crisi energètica derivada de la Guerra a Ucraïna, així com la transició verda i digital, han replantejat les prioritats europees en matèria d'infraestructures transfrontereres, potenciant la interconnexió energètica i les xarxes de telecomunicacions. Al seu torn, les infraestructures conti-

nuen sent un element clau de cohesió territorial en el si de la Unió.

A més de la Proposta 13 relativa al ferrocarril, la presidència espanyola podria aprofundir en el reenfocament de les infraestructures transeuropees, davant els nous reptes,

reforçant l'hidrogen verd -després de la primera experiència de col·laboració entre Espanya, França i Portugal-, i afegint el **subministrament i emmagatzematge d'aigua a escala europea** com a nou element clau davant el canvi climàtic⁵⁵.

PROPOSTA 48

Desplegar una fiscalitat justa a escala europea.

La cohesió social i l'equilibri territorial a la UE exigeixen noves inversions amb majors ingressos públics, però sense asfixiar les pimes, que ja afronten elevats costos de compliment fiscal i solen pagar uns tipus efectius sobre beneficis superiors als de moltes grans empreses⁵⁶.

Amb l'objectiu d'assegurar uns principis comuns en matèria d'imposició societària, i després del fracàs de la proposta de Base Fiscal Comuna per a les Empreses (CCCTB) el 2016⁵⁷, convindrà conèixer els detalls de la nova proposta de la Comissió Europea, *Business in Europe: Framework for income taxation (BEFIT)*, actualment en fase de consulta.

La presidència espanyola haurà de seguir de prop aquesta iniciativa legislativa per garantir tant un nivell adequat d'harmonització impositiva, com el compliment del principi de proporcionalitat en l'esforç fiscal de les empreses a tota la UE.

⁵⁵ <https://www.pimec.org/es/institucion/sala-prensa/notas-prensa/pimec-pide-que-ue-financie-infraestructuras-vitales-agua>

⁵⁶ https://single-market-economy.ec.europa.eu/smes/sme-strategy/taxation-and-smes_en

⁵⁷ https://taxation-customs.ec.europa.eu/common-consolidated-corporate-tax-base-ccctb_en

PROPOSTA 49

Reforçar els recursos propis de la UE.

La Comissió Europea presentarà a la segona meitat del 2023 una proposta per reforçar els recursos propis de la UE. Havent afegit des de 2020 la imposició mediambiental, sobre els plàstics primer i pròximament el Mecanisme d'Ajust de Carboni en Frontera (CBAM), quedaran encara per explorar les esperades taxes sobre transaccions financeres i negocis digitals.

La presidència espanyola podria aprofundir sobre com gravar a esca-

la europea determinades activitats que es beneficien de conjuntures especialment favorables i generen beneficis extraordinaris (*windfall profits*), com passa amb l'energia, però també amb la indústria militar arran de la guerra d'Ucraïna o la indústria mèdica i farmacèutica durant la COVID-19.

Altres fórmules per considerar serien les derivades de l'espai **Schengen**, ja que es tracta d'un dels èxits més significatius de la UE i resulta

per això raonable la seva contribució al pressupost de la UE. Així, en línia amb la Proposta 21, es podria afegir un "tram europeu" a les taxes cobrades pels estats membres en els 20 milions de visats Schengen i permisos de residència emesos anualment pels estats membres i així contribuir a l'erari públic comunitari.

PROPOSTA 50

Renovar la governança europea.

La proposta de la Comissió Europea, COM (2022) 583 final⁵⁸, sobre la nova governança econòmica europea ha estat ben acollida per PIMEC i SME United⁵⁹, ja que combina la disciplina fiscal amb una necessària dosi de flexibilitat. La presidència espanyola ha d'implementar aquests principis.

Més enllà de l'àmbit estrictament econòmic, la presidència espanyola podria valorar els canvis a la governança europea proposats a la Conferència sobre el Futur d'Europa, **mitjançant la modificació dels tractats fundacionals**, sobretot per facilitar la presa de decisions, restringint la regla d'unanimitat i donant un

major paper al Parlament Europeu i als ciutadans⁶⁰.

Les pimes sortirien beneficiades d'una futura UE més forta, transparent, àgil i democràtica.

⁵⁸ https://economy-finance.ec.europa.eu/system/files/2022-11/com_2022_583_1_en.pdf

⁵⁹ *SMEUnited supports reform of economic governance framework and fiscal rules* <https://www.smeunited.eu/news/smeunited-supports-reform-of-economic-governance-framework-and-fiscal-rules>

⁶⁰ <https://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20220429IPR28218/future-of-europe-conference-plenary-ambitious-proposals-point-to-treaty-review>

El present document ha estat elaborat íntegrament pels tècnics de PIMEC experts en afers europeus i relacions internacionals a Barcelona i Brussel·les, sense cap recurs al Xat GPT ni cap eina d'intel·ligència artificial.

©PIMEC Petita i Mitjana Empresa de Catalunya 2023

Delegació Permanent davant la UE

Delegación Permanente ante la UE

*Permanent Delegation to the
European Union*

*Ständige Vertretung bei der
Europäischen Union*

*Délégation permanente auprès de
l'Union Européenne*

*Delegazione permanente presso
l'Unione europea*

*Stala Delegatura przy Unii
Europejskiej*

*Permanente Vertegenwoordiging bij
de Europese Unie*

6, Rond Point Schuman
1040 Bruxelles

C/ Viladomat, 174
08015 Barcelona

Membre de la **sme
United**
Pimes europees

